Hazırlayan: **Alaattin AKTAŞ**
ala.aktas@gmail.com

PROJEKSİYON

DIŞ BORÇ:

Türkiye'nin kredi notu görünümünü pozitiften durağana çeviren S&P, yoğun eleştiriler aldı. Bu eleştiriler büyük ölçüde haklıydı. S&P bu kararı üç beş ay önce verseydi, haklı görülebilirdi. Ama şimdi bazı göstergeler en azından hala olumsuz olmakla birlikte iyiye gidiyorken böylesine bir karar açıklanması kötü bir sürpriz oldu ve tepki çekti.

Konumuz S&P'nin kararı değil, hem bu kararın üstünden çok zaman geçti. Biz, bu kararın alınmasında da etken olan dış borçlar konusuna değinmek istiyoruz.

Ne zaman bir uluslararası derecelendirme kuruluşunun not vermesi gündeme gelse, gözlerin ilk çevrildiği göstergelerin başında dış borçlar gelir. Bu normaldir de; yalnızca Türkiye için değil, her ülke için önemlidir çünkü dış borçlar.

Peki, Türkiye'nin dış borçları hangi düzeyde, gidişat nasıl? Hemen her platformda dış borçların çok arttığından dem vuruluyor da bu görüşler ne kadar doğru, dış borçlar gerçekten çok hızlı mı artıyor, birlikte bakalım:

Borcun GSYH'ye oranı gerileme eğiliminde

	Dış borç/GSYH (%)
2002	56,2
2003	47,3
2004	41,2
2005	35,4
2006	39,6
2007	38,6
2008	37,9
2009	43,7
2010	39,9
2011	39,7

BORÇ ARTIYOR, AMA…

Dış borçlarla ilgili olarak iki görüş dile getirilebilir.

Birinci görüş… Türkiye'nin dış borcu 2002'den 2011'e gelinceye yüzde 137 arttı. 2011 sonundaki 306.6 milyar dolarlık borç stoku, yılsonu itibariyle şimdiye kadarki en yüksek düzeye işaret ediyor.

2002-2011 döneminde özellikle kısa vadeli borçlarda inanılmaz bir artış oldu. Bu dönemde kısa vadeli dış borçlar tam yüzde 410 artış gösterdi. Kısa vadeli dış borçlarda sanılanın aksine asıl hızlı artış özel sektörde değil, kamu sektöründe kaydedildi. Bu dönemde kamunun kısa vadeli dış borçlarında yüzde 666 oranında artış yaşandı. Özel sektörün kısa vadeli borcu ise yüzde 445 oranında arttı.

Kısa vadeli dış borçların toplam borç stoku içindeki payı 2002 yılında yalnızca yüzde 13 düzeyinde bulunuyordu. Bu pay, 2011 yılında yüzde 27'ye çıktı. Uzun vadeli borçların toplamdaki payı da doğal olarak yüzde 87'den yüzde 73'e geriledi.

Görüldüğü gibi ilk görüşe göre Türkiye'nin dış borçlar yönüyle durumu, neredeyse bir felaket. Acaba?

İkinci görüş… Toplam dış borç stoku her ne kadar 2011'de yılsonu olarak 306.6 milyar dolarla rekor kırmışsa da, 2011'in ikinci ve üçüncü çeyreğinde daha yüksek noktalara çıkılmıştı. Borç stoku, ikinci çeyrek sonunda

Brüt dış borç stoku (Milyon $)

	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	Değişim (%) 2011/2002
TOPLAM	306.551	292.281	269.618	281.403	250.422	208.407	170.571	161.008	144.087	129.592	136,6
Kısa vadeli	83.823	77.469	49.045	52.527	43.152	42.860	38.920	32.205	23.013	16.424	410,4
Uzun vadeli	222.729	214.812	220.573	228.876	207.270	165.547	131.651	128.803	121.074	113.168	96,8
Kamu sektörü	94.099	88.976	83.463	78.288	73.525	71.587	70.411	75.668	70.844	64.533	45,8
Kısa vadeli	7.013	4.290	3.598	3.248	2.163	1.750	2.133	1.840	1.341	915	666,4
Uzun vadeli	87.086	84.686	79.865	75.040	71.362	69.837	68.278	73.828	69.503	63.618	36,9
TCMB	9.699	11.827	13.305	14.066	15.801	15.678	15.425	21.410	24.373	22.003	-55,9
Kısa vadeli	1.269	1.576	1.776	1.874	2.282	2.563	2.763	3.287	2.860	1.655	-23,3
Uzun vadeli	8.430	10.251	11.529	12.192	13.519	13.115	12.662	18.123	21.513	20.348	-58,6
Özel sektör	202.754	191.478	172.850	189.049	161.096	121.142	84.735	63.930	48.870	43.056	370,9
Kısa vadeli	75.541	71.603	43.671	47.405	38.707	38.547	34.024	27.078	18.812	13.854	445,3
Uzun vadeli	127.213	119.875	129.179	141.644	122.389	82.595	50.711	36.852	30.058	29.202	335,6

314.7, üçüncü çeyrek sonunda 314 milyar dolar düzeyindeydi. Dolayısıyla borç stokunda 2010 sonuna göre bir artış varsa da, örneğin üçüncü çeyreğe göre yüzde 2.4'lük bir gerileme yaşanmış durumda.

Kaldı ki, dış borcun düzeyi genellikle tek başına bir ölçü olarak alınamaz. Dış borcu başka büyüklüklerle kıyaslamak gerekir. Hele hele ülkeler arasında borç karşılaştırması yapılmak isteniyorsa, borcun mutlak değer olarak düzeyinin önemi iyice azalır. Borç, GSYH'nin kaçta kaçırır, ona bakılmalıdır.

2002 yılında brüt dış borç GSYH'nin yüzde 56.2'si kadar bir büyüklüğe sahipti. Bu oran üç yıl boyunca geriledi ve 2005'te yüzde 35.4'e indi. Daha sonra dalgalı bir seyir izlemekle birlikte yeniden artış eğilimine giren borcun GSYH'ye oranı, 2009'da uzun bir aradan sonra yüzde 40 sınırını bir kez daha aştı ve yüzde 43.7 oldu.

Borç/GSYH dengesi 2010'da keskin bir düşüşle yüzde 39.9'a, geçen yıl ise yine az da olsa bir gerileme göstererek yüzde 39.7'ye indi.

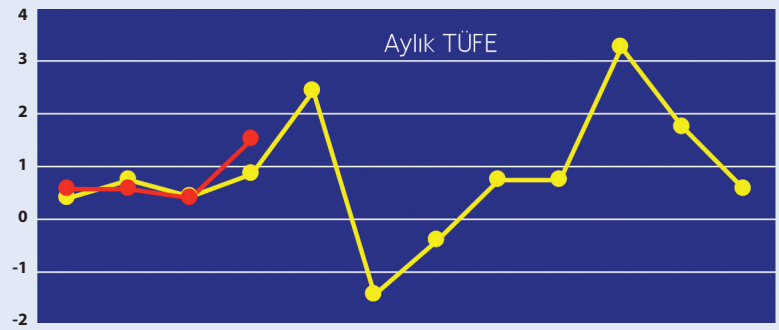
ÖZEL SEKTÖRÜN BORCU

Türkiye'nin dış borcu, özellikle milli gelire oran yönüyle bakıldığında artmıyor, aksine azalıyor. Ayrıca, 2002'den 2011'e gelinceye kadar kamunun dış borcu yalnızca yüzde 46 artmış, özel sektörün dış borcunda ise yüzde 371 artış olmuş. Bu tabloya bakanlar, daha çok da siyasiler, Türkiye'de kamunun borç yükünün görece hafiflemiş olmasından dolayı dış borçlarla ilgili tehdidin tümüyle ortadan kalktığını ileri sürebiliyorlar.

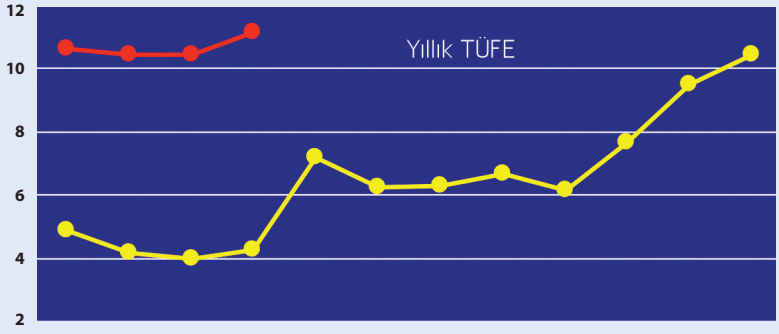
Bu görüşe kendileri de pek inanmıyorlardır da, söylenecek fazla bir şey yok belki de…

Borcu kimin ödeyeceği önemlidir tabii ki, ama sonuçta o borcun ödenmesi sırasında dövizin nereden temin edilmesi gerektiği de önemlidir ve o yer, büyük ölçüde Türkiye'dir. Büyük ölçüde, diyoruz; çünkü özel sektörün yasal olarak yurtdışında tuttuğu döviz de bulunmaktadır; yani ödeme sırasında tüm dövizin Türkiye'den çıkması söz konusu değildir. Ama ne olursa olsun, kurlarda yaşanacak bir artış, dış borç yönüyle özel sektörü tedirgin edecek ve ödemeyi hızlandırma eğilimi ortaya çıkaracaktır.

ENFLASYON:

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
2012	0,56	0,56	0,41	1,52								

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2011	4,90	4,16	3,99	4,26	7,17	6,24	6,31	6,65	6,15	7,66	9,48	10,45
2012	10,61	10,43	10,43	11,14								

Enflasyonun mayıstan itibaren nasıl bir eğilim izleyeceği hemen hemen belli. Bu eğilimi ancak olağandışı gelişmeler bozabilir. Petrol fiyatlarında yeni, çok hızlı ve kalıcı bir artış örneğin. Oysa petrol fiyatları önemini şimdilik öylesine kaybetti ki, Merkez Bankası'nın son Para Politikası Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada, önceki ayların aksine vurgulanma gereği bile duyulmadı. Merkez Bankası'nın bu konuya önümüzdeki aylarda da değinme gereği duymamasını dileyelim.

Merkez Bankası döviz kurlarının belli düzeyleri aşmasına izin vermeyen bir politika güdüyor. Bunda da başarılı. Kaldı ki, bu konuda elinde halen kullanabileceği bir dizi araç da var, barutun tümü kullanılmış değil. Dolayısıyla, kur kaynaklı bir enflasyon patlaması olasılığı da görünmüyor.

Hesapta olmayan gelişmeler yaşanır ve enflasyon zıplarsa, yapacak bir şey yok tabii ki. Ama böyle bir olasılıkla karşılaşılması pek söz konusu olmayacak gibi.

Enflasyonun bundan sonraki eğiliminin belli olduğunu söyledik. Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı, TÜFE'nin mayıs sonunda yüzde 8'lere gerileyebileceğini söyledi. Bu iyimser bir tahmin olsa da, en kötü olasılıkla yüzde 9.0-9.5 arası bir gerçekleşme sağlanacakmış gibi görünüyor.

Enflasyonun mayıstan sonra nasıl seyredeceği de belli sayılır. Yıllık oran haziranda bir miktar artacak, daha sonra son çeyreğe kadar yıllık tahmin olan yüzde 6.5'in üstünde bir gerçekleşme olacak. Son çeyreğe gelindiğinde, baz etkisiyle birlikte yeniden keskin bir gerileme yaşanacak.

BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE (% değ.)	2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	1,21	-0,31	1,31
	2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,60	0,65	1,00
	2012	0,38	-0,09	0,36	0,08								
TÜFE (% değ.)	2010	1,85	1,45	0,58	0,60	-0,36	-0,56	-0,48	0,40	1,23	1,83	0,03	-0,30
	2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
	2012	0,56	0,56	0,41	1,52								
İhracat (Aylık) (milyon $)	2010	7.829	8.263	9.886	9.396	9.800	9.543	9.565	8.523	8.909	10.963	9.382	11.823
	2011	9.551	10.060	11.811	11.873	10.943	11.351	11.863	11.246	10.751	11.908	11.079	12.479
	2012	10.355	11.754	13.231	12.676								
İthalat (Aylık) (milyon $)	2010	11.691	11.782	15.022	14.943	14.726	15.233	16.078	15.434	15.644	17.297	17.135	20.559
	2011	16.905	17.520	21.643	20.953	21.107	21.604	21.061	19.679	21.203	19.919	18.649	20.594
	2012	17.376	17.720	20.599	19.274								
Cari denge (milyon $)	2010	-3.010	-2.120	-4.186	-4.260	-2.851	-3.321	-3.467	-2.926	-3.738	-3.292	-5.933	-7.539
	2011	-6.019	-6.038	-9.554	-7.661	-7.863	-7.610	-5.529	-4.021	-6.363	-4.500	-5.437	-6.641
	2012	-5.846	-4.212	-6.121									
İç borç stoku (milyar ₺)	2010	335,9	339,4	340,7	343,2	340,5	343,1	345,2	347,3	347,8	347,8	350,8	352,8
	2011	353,3	357,5	359,9	362,0	362,7	362,7	363,9	366,6	366,6	368,0	366,4	368,8
	2012	372,2	377,0	375,2									
İç borç faizi (%)	2010	8,8	8,5	8,7	9,1	9,7	9,1	8,4	8,4	8,1	7,7	7,9	8,0
	2011	7,7	8,7	9,0	9,0	8,8	9,1	9,1	8,9	8,1	8,4	10,5	10,3
	2012	10,5	9,4	9,6	9,6								
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2010	19.525	20.019	17.488	20.718	24.866	18.448	21.729	26.252	18.493	19.368	25.375	21.747
	2011	23.499	24.556	20.674	23.523	27.133	26.686	20.714	32.256	22.061	22.633	29.032	23.096
	2012	28.087	27.518	21.813	29.131								
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2010	22.646	22.290	23.436	25.173	19.054	23.894	23.775	23.163	25.395	21.203	25.740	37.858
	2011	22.494	23.568	26.792	22.467	24.298	23.597	24.226	29.495	23.932	24.574	26.886	40.974
	2012	26.347	30.159	27.344	27.719								
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2010	122,88	124,27	123,16	127,55	128,36	127,64	125,85	127,21	128,65	131,35	131,22	125,71
	2011	121,26	117,34	115,87	118,34	117,24	113,30	109,40	103,52	104,91	106,57	110,48	109,48
	2012	112,38	115,80	114,15	115,68								
Aylık Ort. $ (₺)	2010	1,4663	1,5056	1,5283	1,4879	1,5348	1,5703	1,5363	1,5016	1,4889	1,4185	1,4295	1,5131
	2011	1,5538	1,5828	1,5747	1,5156	1,5642	1,5940	1,6467	1,7442	1,7865	1,8271	1,8038	1,8589
	2012	1,8389	1,7511	1,7793	1,7798								
Aylık Ort.Euro (₺)	2010	2,0973	2,0639	2,0755	1,9994	1,9395	1,9181	1,9561	1,9418	1,9438	1,9702	1,9626	1,9993
	2011	2,0738	2,1597	2,2026	2,1869	2,2489	2,2934	2,3528	2,4998	2,4636	2,4990	2,4469	2,4522
	2012	2,3723	2,3146	2,3504	2,3432								
Mevduat (Milyar ₺)	2010	830,3	951,2	1.086,9	977,9	935,9	1.008,6	991,3	1.142,7	1.089,1	2.220,0	1.940,0	1.691,1
	2011	1.000,0	950,0	1.150,0	1.050,0	990,0	840,0	450,0	-1.350,0	-1.680,0	-4.920,0	-650,0	-2.610,0
	2012	-1.450,0	0,0	0,0	0,0								
DTH (Milyar $)	2010	303,2	316,0	320,1	316,3	328,4	341,7	343,1	343,4	344,7	349,6	355,9	380,5
	2011	378,1	388,2	394,8	394,7	408,9	411,2	415,2	421,7	414,5	408,0	409,7	417,3
	2012	416,7	412,3	416,5	420,9								
Kredi (Milyar ₺)	2010	100,1	95,1	95,4	99,6	90,9	91,0	97,3	98,9	105,7	108,8	105,3	100,2
	2011	97,3	100,3	106,0	108,3	104,0	104,0	102,5	100,7	98,0	103,8	100,3	100,6
	2012	105,1	107,9	106,6	108,6								
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2010	295,6	307,2	313,6	324,8	336,4	346,6	358,5	365,1	370,4	385,6	397,8	423,5
	2011	429,0	442,5	452,0	467,4	485,2	499,0	514,6	534,0	544,6	545,3	552,0	565,6
	2012	562,6	564,8	581,9	590,2								
Kredi kartları (Milyar ₺)	2010	91,6	93,5	95,8	99,4	101,9	104,8	107,8	110,3	112,7	116,5	119,3	124,9
	2011	127,3	130,5	134,4	140,3	144,6	149,7	152,7	154,8	157,0	159,3	159,8	162,1
	2012	162,1	162,9	165,3	167,0								
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2010	35,7	35,7	35,9	37,3	37,9	38,5	39,8	39,7	40,8	41,5	41,8	43,2
	2011	42,9	43,4	43,1	45,1	46,3	47,6	49,8	49,9	51,8	52,1	52,3	53,9
	2012	53,9	54,7	56,5	57,5								
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2010	68,6	67,8	67,3	72,7	73,3	73,3	74,4	73,0	73,5	75,3	75,9	75,6
	2011	74,6	73,0	73,2	74,9	75,3	76,7	75,4	76,1	76,2	77,0	76,9	75,5
	2012	74,7	72,9	73,1	74,7	74,7							
Protestolu senet (Milyon ₺)	2010	600,8	413,7	489,7	463,8	430,8	473,1	557,8	467,2	476,5	430,9	442,9	521,8
	2011	419,9	326,3	380,4	368,0	362,1	369,3	384,4	395,0	458,2	474,6	479,1	485,0
	2012	494,2	430,0	414,0	467,0								
Dış borç öde. (Milyon $)	2010	776	2.090	1.007	878	590	2.315	884	543	1.182	622	999	1.443
	2011	1.743	1.024	1.094	910	899	1.614	823	1.235	962	583	1.067	869
	2012	1.756	1.121	840	676								

GSYH (yüzde değişim)

	2011	2010
Birinci çeyrek	11,9	12,6
İkinci çeyrek	9,1	10,4
Üçüncü çeyrek	8,4	5,3
Dördüncü çeyrek	5,2	9,3
Yıllık	8,5	9,2

Fiyatlar (yüzde değişim)

	2011	2010
ÜFE		
.Nisan	0,08	0,61
.Dört aylık	0,73	6,04
.Yıllık	7,65	8,21
.Yıllık ortalama	10,72	9,17

	2011	2010
TÜFE		
.Nisan	1,52	0,87
.Dört aylık	3,09	2,45
.Yıllık	11,14	4,26
.Yıllık ortalama	8,59	6,79

Dış Ticaret (Milyon $)

	2012	2011	Değ.(%)
Nisan			
. İhracat	12.676	11.873	6,76
. İthalat	19.274	20.953	-8,01
. Açık	-6.598	-9.080	-27,33
.İhracat/ithalat (%)	65,8	56,7	
Ocak-Nisan			
. İhracat	48.017	43.295	10,91
. İthalat	74.968	77.023	-2,67
. Açık	-26.951	-33.728	-20,09
.İhracat/ithalat (%)	64,0	56,2	
Nisan itibariyle yıllık			
. İhracat	139.636	121.803	14,64
. İthalat	238.785	209.127	14,18
. Açık	-99.149	-87.324	13,54
.İhracat/ithalat (%)	58,5	58,2	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon $) (Ocak-Mart)

	2012	2011	Fark	Değ.(%)
CARİ İŞLEMLER DENGESİ	-16.179	-21.611	-5.432	-25,1
Döviz geliri	45.678	41.082	4.596	11,2
. İhracat	37.550	33.202	4.348	13,1
. Turizm	2.801	3.100	-299	-9,6
. Faiz	459	232	227	97,8
. Diğer	4.868	4.548	320	7,0
Döviz gideri	-61.857	-62.693	-836	-1,3
. İthalat	-54.180	-53.824	356	0,7
. Turizm	-759	-1.196	-437	-36,5
. Faiz	-1.313	-1.052	261	24,8
. Diğer	-5.605	-6.621	-1.016	-15,3
Mart itibariyle yıllık	-71.804	-58.938	12.866	21,8

Merkez Bankası Döviz Rezervi (1 Milyon $)

	18/05/2012	27/05/2011	Değişim (%)
TOPLAM	92.819	96.753	-4,07
.Döviz rezervi	79.990	91.396	-12,48
.Altın	12.829	5.357	139,48

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Nisan)

	2012	2011	Değ.(%)
. Gelir	106.549	92.252	15,50
. Harcama	111.569	95.320	17,05
. Denge	-5.020	-3.068	63,62
. Faiz dışı denge	16.949	13.741	23,35

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

Nisan 05	109,06	Nisan 09	114,04
Nisan 06	120,76	Nisan 10	127,55
Nisan 07	118,53	Nisan 11	118,34
Nisan 08	115,54	Nisan 12	115,68

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)

	27/04/2012	29/04/2011	Değ. (%)
TOPLAM	590.170.199	471.394.765	25,20
Yurtiçi krediler	587.318.344	467.427.999	25,65
.TL krediler	458.596.872	369.524.716	24,10
.Yabancı para krediler	128.721.472	97.903.283	31,48
Yurtdışı krediler	2.851.855	3.966.766	-28,11

Repo Hacmi (Bin ₺)

	18/05/2012	27/05/2011	Değ. (%)
. Müşterilerle yapılan	1.539.515	2.932.462	-47,50
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	28.658.032	23.009.328	24,55

İç Borç Stoku (Milyar ₺) (Nisan sonu)

	2012	2011	Değ.(%)
Toplam	401,4	395,2	1,57
.Yurtiçi yerleşikler	331,1	332,7	-0,48
.Yurtdışı yerleşikler	70,3	62,5	12,48

Yurtiçindekilerin toplam TL mevduatı (Bin ₺)

	27/04/2012	29/04/2011	Değ. (%)
TOPLAM	420.900.790	394.652.967	6,65
. Vadesiz	67.831.686	58.897.343	15,17
. Vadeli	353.069.104	335.755.624	5,16
Bankalara göre			
. Kamu	163.514.903	173.729.213	-5,88
. Özel	199.516.989	172.843.105	15,43
. Yabancı	57.868.898	48.080.649	20,36

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon $)

	27/04/2012	29/04/2011	Değ. (%)
TOPLAM	108.649	108.308	0,31
. ABD Doları	64.573	64.717	-0,22
. Euro	31.764	28.053	13,23
(Dolar karşılığı)	42.016	41.621	0,95
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2.060	1.969	4,59

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)

	27/04/2012	29/04/2011	Değ. (%)
a- TL mevduat	437.529.532	413.870.539	5,72
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	69.545.993	59.478.701	16,93
. Bir ay vadeli	51.499.804	67.483.661	-23,69
. Üç ay vadeli	268.456.264	240.958.769	11,41
. Altı ay vadeli	36.302.511	35.951.207	0,98
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	11.724.960	9.998.201	17,27
b-Yabancı para mevduat	228.175.045	178.946.866	27,51
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	47.668.254	29.833.306	59,78
. Bir ay vadeli	38.678.415	41.210.420	-6,14
. Üç ay vadeli	106.696.044	82.751.359	28,94
. Altı ay vadeli	15.269.978	9.070.814	68,34
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	19.862.354	16.080.967	23,51

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)

	18/05/2012	27/05/2012	Değ.(%)
TOPLAM	226.473.927	190.847.142	18,67
. Tüketici kredileri	168.380.790	144.565.314	16,47
Konut	71.425.424	64.683.836	10,42
Taşıt	6.918.508	5.950.810	16,26
Diğer	90.036.858	73.930.668	21,79
.Kredi kartları	58.093.137	46.281.828	25,52
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	3.539.149	3.202.612	10,51
. Kredi kartları	3.693.460	3.659.661	0,92

En Yüksek Faiz Oranları (7 Mayıs 2012 itibariyle)

TL mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	3,00 -20,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 10,50	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 10,50
. Üç aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 10,50	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 10,50
. Altı aya kadar vadeli	5,00 -18,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 10,50	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 10,50
. Bir yıla kadar vadeli	6,00 -18,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 10,50	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 10,50

Para Arzı (Bin ₺)

	27/04/2012	29/04/2011	Değ. (%)
M1	141.417.163	134.092.025	5,46
DOLAŞIMDAKİ PARA	49.261.743	48.033.952	2,56
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	55.878.595	53.421.771	4,60
Banka Kasaları (-)	6.616.852	5.387.819	22,81
VADESİZ MEVDUAT (TL)	59.791.802	57.025.861	4,85
Mevduat Bankaları	55.712.235	53.079.944	4,96
Katılım Bankaları	4.057.144	3.928.817	3,27
TCMB	22.423	17.100	31,13
VADESİZ MEVDUAT (YP)	32.363.618	29.032.211	11,47
Mevduat Bankaları	30.124.634	27.135.341	11,02
Katılım Bankaları	2.202.274	1.848.619	19,13
TCMB	36.711	48.251	-23,92
M2	663.364.204	613.785.781	8,08
VADELİ MEVDUAT (TL)	363.386.849	345.736.839	5,11
Mevduat Bankaları	344.129.498	326.916.111	5,27
Katılım Bankaları	19.257.352	18.820.727	2,32
TCMB	-	-	
VADELİ MEVDUAT (YP)	158.560.191	133.956.917	18,37
Mevduat Bankaları	148.159.519	125.738.870	17,83
Katılım Bankaları	10.400.672	8.218.047	26,56
TCMB	-	-	
M3	704.071.310	642.222.838	9,63
REPO	6.318.362	4.661.211	35,55
PARA PİYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	21.064.921	23.775.846	-11,40
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	13.323.823		

Tüketici Güven Endeksi

	Nisan 12	Mart 12	Değ.(%)
TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	91,1	93,9	-2,98
.Satın alma gücü (mevcut dönem)	85,9	87,9	-2,28
.Satın alma gücü (gelecek dönem)	89,1	92,6	-3,78
.Genel ekonomik durum(gelecek dönem)	89,8	94,4	-4,87
.İş bulma olanakları (gelecek dönem)	94,1	94,8	-0,74
.Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malları satın almak için uygunluğu	96,8	99,6	-2,81

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Yüzde)

	2012	2011
.Mayıs	74,7	75,2

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Mart 2012	Mart 2011
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	2,4	10,4
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	2,5	10,6
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	0,7	-0,3

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Bin ₺) (Ocak-Nisan)

	2012	2011	Değ.(%)
. Tarım	229.052	834.299	-72,55
. Madencilik	316.882	749.963	-57,75
. Enerji	4.673.129	10.956.854	-57,35
. İmalat	4.889.367	5.934.163	-17,61
. Hizmetler	4.559.241	3.043.548	49,80
Toplam	14.667.672	21.518.827	-31,84

Turist Sayısı

	2012	2011	Değ.(%)
Ocak-Nisan	5 608 460	5 963 732	-5,96

Şirket Kuruluşları (Ocak-Nisan)

	2012	2011	Değ.(%)
. Kurulan	15.825	20.707	-23,58
. Kapanan	4.627	4.743	-2,45

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Daire sayısı (Yıllık)	2011	2010	Değ.(%)
. Ruhsat	645.655	916.504	-29,55
. Yapı kullanma izin belgesi	549.920	429.591	28,01

Protestolu Senetler (Ocak-Nisan)

	2012	2011	Değ.(%)
. Adet	314.773	208.661	50,85
. Tutar (Bin TL)	1.805.193	1.126.613	60,23

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon $) (Ocak-Nisan)

	2012	2011	Değ.(%)
Toplam	4.394	4.771	-7,90
. Kamu	3.713	3.881	-4,33
. Merkez Bankası	85	78	8,97
. IMF'ye ödemeler	596	812	-26,60

İşsizlik Verileri (Bin Kişi)

	Şubat 12	Ocak 12	Şubat 11
.15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	54.365	54 283	53.152
.İşgücü durumu	26.058	26 139	25.766
… İstihdam edilenler	23.338	23 475	22.802
… İşsizler	2.721	2 664	2.964
.İşsizlik oranı (%)	10,4	10,2	11,5
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,7	12,4	14,2
.Genç nüfusta işsizlik oranı (%)	18,3	18,4	20,6

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon $)

	2011 4.Ç.	2011 3.Ç.	2011 2.Ç.	2011 1.Ç.	2010
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	306.551	314.035	314.683	302.507	292.281
Kısa vadeli	83.823	88.524	84.353	76.667	77.469
Uzun vadeli	222.729	225.512	230.330	225.840	214.812
Kamu sektörü (toplam)	94.099	95.116	95.280	93.520	88.976
Kısa vadeli	7.013	7.613	5.798	4.977	4.290
Uzun vadeli	87.086	87.503	89.482	88.543	84.686
TCMB (toplam)	9.699	10.679	12.147	12.268	11.827
Kısa vadeli	1.269	1.409	1.619	1.635	1.576
Uzun vadeli	8.430	9.270	10.528	10.633	10.251
Özel sektör (toplam)	202.754	208.240	207.256	196.719	191.478
Kısa vadeli	75.541	79.502	76.936	70.055	71.603
Uzun vadeli	127.213	128.738	130.320	126.664	119.875
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-7.484	-648	12.176	10.226	
Kısa vadeli	-4.701	4.171	7.686	-802	
Uzun vadeli	-2.783	-4.819	4.490	11.028	
Kamu sektörü (toplam)	-1.017	-164	1.760	4.544	
Kısa vadeli	-600	1.815	821	687	
Uzun vadeli	-417	-1.979	939	3.857	
TCMB (toplam)	-980	-1.468	-121	441	
Kısa vadeli	-140	-210	-16	59	
Uzun vadeli	-840	-1.258	-105	382	
Özel sektör (toplam)	-5.486	985	10.537	5.241	
Kısa vadeli	-3.961	2.566	6.881	-1.548	
Uzun vadeli	-1.525	-1.581	3.656	6.789	
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-2,4	-0,2	4,0	3,5	
Kısa vadeli	-5,3	4,9	10,0	-1,0	
Uzun vadeli	-1,2	-2,1	2,0	5,1	
Kamu sektörü (toplam)	-1,1	-0,2	1,9	5,1	
Kısa vadeli	-7,9	31,3	16,5	16,0	
Uzun vadeli	-0,5	-2,2	1,1	4,6	
TCMB (toplam)	-9,2	-12,1	-1,0	3,7	
Kısa vadeli	-9,9	-13,0	-1,0	3,7	
Uzun vadeli	-9,1	-12,0	-1,0	3,7	
Özel sektör (toplam)	-2,6	0,5	5,4	2,7	
Kısa vadeli	-5,0	3,3	9,8	-2,2	
Uzun vadeli	-1,2	-1,2	2,9	5,7	